

**ДЕРЖАВНА КОМІСІЯ
З ЦІННИХ ПАПЕРІВ
ТА ФОНДОВОГО РИНКУ**

вул. Горького, 51,
м. Київ-150, 03680, Україна
тел.: (044) 289-40-41
факс: (044) 246-64-18

Україна

**SECURITIES AND STOCK
MARKET STATE
COMMISSION**

51 Gorkogo Street,
Kyiv-150, 03680, Ukraine
fax: (38 044) 279-83-44
phone: (38 044) 279-83-44

24.03.09 № 16/01/4899

На № _____

ТОВ «Тройка Діалог Україна»
01025, м. Київ, провулок Рильський, 6

✓ **ВАТ «Українська біржа»**
01004, м. Київ, вул. Шовковична, 42-44

Розглянувши Ваш лист від 24.03.09 р. № 99, стосовно застосування вимог чинного законодавства щодо окремих питань та виконання угод на організаторах торгівлі, повідомляємо наступне.

Відповідно до пункту 1 глави II розділу V Положення про депозитарну діяльність, затвердженого рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку (далі - Комісії) від 17.10.2006 р. № 999 (зі змінами) (далі - Положення № 999) обслуговування операцій з цінними паперами на рахунках у цінних паперах здійснюється депозитарними установами, зокрема, у разі укладення договорів щодо цінних паперів на організаторі торгівлі, депозитарієм - на підставі відомості сквитованих розпоряджень, що надходить від організатора торгівлі та складена відповідно до договорів, укладених в установленому законодавством порядку; зберігачами - у порядку, визначеному абзацом другим цього пункту, або на підставі отриманої інформації про укладені договори від депозитарію, що має бути обумовлено в договорі про відкриття рахунку в цінних паперах.

Згідно з п. 2 розділу IV Положення про розрахунково-клірингову діяльність за договорами щодо цінних паперів, затвердженим рішенням Комісії від 17.10.2006 р. № 1001 (далі - Положення № 1001) за договорами щодо цінних паперів, укладеними поза межами організаторів торгівлі, розпорядження клієнтів депозитарію, у тому числі клієнтів депозитарію-кореспондента, формуються ними на підставі розпоряджень від їх депонентів. Якщо клієнтом депозитарію виступає депозитарій-кореспондент, його розпорядження до депозитарію формується на підставі розпоряджень від його клієнтів-зберігачів. До розпоряджень, які депоненти надають зберігачам, додаються документи або копії документів,

Вс. № 25
09.02.04.09р.

засвідчені в установленому законодавством порядку, що підтверджують наявність підстав для проведення депозитарних та розрахунково-клірингових операцій.

У разі проведення депозитарієм розрахунків за договорами щодо цінних паперів, які укладені на організаторах торгівлі, на підставі документів від організаторів торгівлі розпорядження клієнтів депозитарію можуть оформлюватися ними внаслідок виконання обробки розпоряджень (повідомлень) депозитарію.

Пунктом 14 розділу IV Положення № 1001 передбачено, що розрахунково-клірингові операції за договорами щодо цінних паперів, укладеними на організаторі торгівлі, депозитарій здійснює виключно на підставі документів від організатора торгівлі. Зберігач може відображати наслідки проведення депозитарієм розрахунково-клірингових операцій за договорами щодо цінних паперів, які укладені на організаторі торгівлі, на рахунках у цінних паперах своїх депонентів, у тому числі і технічних, відповідно до розпоряджень (повідомлень) депозитарію (у тому числі депозитарію-кореспондента).

Згідно з підпунктом 6.3 пункту 6 Розділу V Положення № 1001 організатор торгівлі складає та надсилає депозитарію, а депозитарій приймає від організатора торгівлі відомість сквитованих розпоряджень, якщо:

- правилами організатора торгівлі передбачено надання інформації щодо укладених на цьому організаторі торгівлі договорів щодо цінних паперів у вигляді такої відомості та визначений порядок її складання і надання депозитарію;

- у договорі між депозитарієм та організатором торгівлі визначене право депозитарію отримувати від організатора торгівлі відомість сквитованих розпоряджень та право організатора торгівлі надавати депозитарію таку відомість для виконання розрахунків за договорами, які укладені на організаторі торгівлі;

- у депозитарному договорі та в договорі про кліринг та розрахунки за договорами щодо цінних паперів між депозитарієм та зберігачем, який є учасником організатора торгівлі, передбачене право депозитарію приймати від організатора торгівлі відомість сквитованих розпоряджень для виконання розрахунків за договорами, які укладені на організаторі торгівлі;

- у договорі про відкриття рахунку в цінних паперах між депонентом та зберігачем, який є учасником організатора торгівлі, визначене право зберігача здійснювати операцію списання/зарахування цінних паперів з/на рахунок депонента на підставі отриманої інформації про укладені договори від депозитарію.

Отже, відповідно до вищезазначених норм чинного законодавства, зберігач цінних паперів має право здійснювати операції по рахунках у цінних паперах своїх депонентів на підставі розпорядження від депозитарію за договорами щодо цінних паперів, які були укладені на організаторах торгівлі, без отримання від депонентів документів або копій документів, засвідчених в установленому законодавством порядку, що підтверджують наявність підстав для проведення депозитарних та розрахунково-клірингових операцій.

Основні організаційно-правові засади електронного документообігу та використання електронних документів встановлюються, зокрема, в Цивільному Кодексі України, Законі України «Про електронні документи та електронний документообіг», Законі України «Про електронний цифровий підпис».

Згідно ч. 3 ст. 207 Цивільного кодексу України використання при вчиненні правочинів факсимільного відтворення підпису за допомогою засобів механічного або іншого копіювання, електронно-числового підпису або іншого аналога власноручного підпису допускається у випадках, встановлених законом, іншими актами цивільного законодавства, або за письмовою згодою сторін, у якій мають міститися зразки відповідного аналога їхніх власноручних підписів.

Відповідно до ст. 6 Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг» (далі – Закон) електронний підпис є обов'язковим реквізитом електронного документа, який використовується для ідентифікації автора та/або підписувача електронного документа іншими суб'єктами електронного документообігу.

Накладанням електронного підпису завершується створення електронного документа.

Відносини, пов'язані з використанням електронних цифрових підписів, регулюються законом.

Використання інших видів електронних підписів в електронному документообігу здійснюється суб'єктами електронного документообігу на договірних засадах.

Відповідно до пункту 8 глави 2 розділу V Положення № 999 депозитарна установа зобов'язана мати можливість підтвердження кожної депозитарної операції розпорядженнями та/або відповідними документами у вигляді паперового та/або електронного документа.

Слід також зазначити, що пунктами 4 та 5 розділу III Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами, затверджених рішенням Комісії від 12.12.2006р. № 1449 передбачено, що на організаторах торгівлі договори укладаються з дотриманням їх правил. У разі наявності у організатора торгівлі відповідної торговельно-інформаційної мережі, яка передбачає систему електронного документообігу, допускається укладання договорів в електронній формі.

Таким чином, укладання та підписання торговцями цінними паперами договорів купівлі-продажу цінних паперів в електронній формі відповідає нормам чинного законодавства України та нормативно – правовим актам Комісії, що регламентують порядок та правила здійснення ліцензійної діяльності торговцями цінними паперами у разі, якщо:

- договори в електронній формі заключені на організаторі торгівлі в електронній торговельно-інформаційній мережі, яка передбачає систему електронного документообігу відповідно до норм законів, які регламентують електронний документообіг як з використанням електронного цифрового підпису, так і на договірних засадах, які визначають взаємовідносини суб'єктів

електронного документообігу при використанні інших видів електронних підписів;

- правилами організатора торгівлі передбачений порядок та правила заключення торговцями цінними паперами договорів в електронній формі;
- між торговцями цінними паперами, які здійснюють торгівлю цінними паперами на такому організаторі торгівлі цінними паперами, підписаний договір про використання електронного документообігу;
- організатором торгівлі надаються торговцям цінними паперами Виписки з реєстру угод, укладених на біржових торгах, у вигляді паперової копії електронного документу за підписом уповноваженої особи фондової біржі та печаткою біржі.

При цьому, виписка з реєстру угод, укладених на біржових торгах, у вигляді паперової копії електронного документу за підписом уповноваженої особи фондової біржі та печаткою біржі може бути визнана первинним документом, що підтверджує наявність підстав для проведення операцій за договорами з цінними паперами, які укладені на фондовій біржі в інтересах як учасників фондового ринку, так і їх клієнтів (депонентів), якщо такий порядок передбачений:

- правилами фондової біржі;
- внутрішніми документами торговця цінними паперами;
- внутрішніми документами зберігача;
- договорами, які укладають торговці цінними паперами з своїми клієнтами;
- договорами про відкриття рахунку в цінних паперах, які укладають зберігачі з депонентами.

Член Комісії

В. Петренко